Miguel Ángel Montero

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΦΟΒΟΤΑΝ ΝΑ ΖΗΣΕΙ

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο άνθρωπος που φοβόταν να ζήσει**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: El hombre que tenía miedo a vivir
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Miguel Ángel Montero
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Θεοδώρα Δαρβίρη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Κωνσταντίνος Καπένης

© Miguel Ángel Montero, 2018
Published by arrangement with Suasive Consultants Private Limited
(www.montsecortazar.com)
© Εικόνας εξωφύλλου: Tanya Mincheva, Kontur Creative, 2025
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2026

ISBN 978-618-01-6569-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.Επίσης απαγορεύεται η οποιαδήποτε αναπαραγωγή όλου ή μέρους του βιβλίου για σκοπούς εκπαίδευσης σε συστήματα ή τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης. Το έργο αυτό προστατεύεται και προφυλάσσεται από διαδικασίες TDM-Διαχείρισης Δεδομένων Δοκιμών [Άρθρο 4(3) Οδηγία (EU) 2019/790].

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Από το 1979
Έδρα:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Since 1979
Head Office:
121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore:
13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800

e-mail: info@psichogios.gr
psichogios.gr

Miguel Ángel Montero

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΦΟΒΟΤΑΝ ΝΑ ΖΗΣΕΙ

Μετάφραση: Θεοδώρα Δαρβίρη

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Στον πρώτο μου δάσκαλο

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Το μονοπάτι σου είναι δικό σου, και μόνο δικό σου.
Μπορεί να έχεις συνοδοιπόρους στο ταξίδι σου,
όμως κανείς δεν μπορεί να το διασχίσει αντί για σένα.

ΡΟΥΜΙ

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή 13

1. Πρόλογος. Είκοσι πέντε χρόνια μετά... 17

2. Το τέλος 19

3. Η συνάντηση. 26

4. Το ταξίδι 40

5. Ο δρόμος 53

6. Μέρα πρώτη 65

7. Μέρα δεύτερη 88

8. Μέρα τρίτη 98

9. Μέρα τέταρτη 113

10. Μέρα πέμπτη 123

11. Μέρα έκτη 143

12. Μέρα έβδομη 164

13. Η αρχή 171

14. Επίλογος. Είκοσι πέντε χρόνια μετά... 182

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το *Ο άνθρωπος που φοβόταν να ζήσει* είναι γραμμένο σε πρώτο πρόσωπο κυρίως επειδή πρόκειται για προσωπική ιστορία, που θα μπορούσε να είναι η δική μου –ή και η δική σου–, μολονότι δε συμβαίνει κάτι τέτοιο, δεν ταυτίζομαι καν με τον πρωταγωνιστή· δεν είναι παρά μυθοπλασία που θα μπορούσε να είναι πέρα για πέρα αληθινή, με χαρακτήρες φανταστικούς που όμως υπάρχουν στην πραγματικότητα, βρίσκονται παντού γύρω μας, περιμένουν να ανοίξεις τα μάτια και να τους δεις.

Μεγάλωσα στην αγκαλιά μιας υπέροχης οικογένειας, γεγονός που μου χάρισε ευτυχισμένα παιδικά χρόνια – όπως συμβαίνει με τα περισσότερα παιδιά που γεννιούνται σε ένα τέτοιο περιβάλλον. Τα νιάτα μου ήταν επίσης μια ανέμελη περίοδος, χωρίς έγνοιες και με άφθονο ελεύθερο χρόνο. Ωστόσο, διαβαίνοντας το κατώφλι της ενηλικίωσης, συνειδητοποίησα ότι έκαναν την εμφάνισή τους νέα δεδομένα, τα οποία μέχρι τότε αγνοούσα παντελώς. Υπέθεσα πως υπήρχε μια σειρά από πρωτόγνωρες έννοιες που απειλούσαν την ασφάλειά μου: προβλήματα, ασθένειες, χρήματα, δυσφορία, εργασία, πικρία, φόβος, απογοητεύσεις... θάνατος. Αυτό το τελευταίο στοιχείο είχε περάσει απαρατήρητο παλιότερα. Όταν ενηλικιώθηκα, κατάλαβα πως η ζωή έχει ημερομηνία λήξης, πως η ύπαρξή μου και η ύπαρξη των αγαπημένων μου ήταν εφή-

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

μερες. Υπήρχε ένα τέλος που μπορούσε να έρθει ανά πάσα στιγμή, και μολονότι δεν ήξερα πότε, σίγουρα ήταν αναπόφευκτο.

Με αυτούς τους νέους ενοίκους εγκατεστημένους στο μυαλό μου, δυσκολευόμουν να νιώσω ευτυχισμένος, ο κόσμος είχε απολέσει τη μαγεία των περασμένων χρόνων και η απαισιοδοξία ρίζωνε όλο και πιο βαθιά μέσα μου. Χρόνια ολόκληρα μια μαύρη σκιά κυριαρχούσε στις σκέψεις μου. Δεν είχα κανέναν ουσιαστικό λόγο για να θλίβομαι, κι όμως με στοίχειωνε η αίσθηση πως κάτι μου έλειπε.

Σε έναν κόσμο όπου βασιλεύει, πολλές φορές, η γκρίνια, η θυματοποίηση, ο θυμός, η απάθεια και ο τρόμος, αντιλήφθηκα την ύπαρξη κάποιων ανθρώπων που είχαν ανοσία σε τέτοια συναισθήματα, όντων παράξενων, που αντιμετώπιζαν τις δυσκολίες με όπλο τους το χαμόγελο.

Θέλησα να μάθω περισσότερα γι' αυτούς, να διαπιστώσω σε τι διέφεραν από τους υπόλοιπους, ποιο ήταν το αντίδοτό τους στην αρνητικότητα.

Αρχικά, υπέπεσα αναπόφευκτα στο σφάλμα του να υποθέσω ότι όσοι, υποτίθεται, τα πήγαιναν καλύτερα στη ζωή ήταν και πιο ευτυχισμένοι, ένας συλλογισμός φαινομενικά προφανής. Εντούτοις, η υπόθεσή μου κατέρρευσε πολύ γρήγορα, αφού επιβεβαίωσα ότι η συγκεκριμένη θεμελιώδης αρχή σπανίως ίσχυε. Ο βαθμός ευτυχίας δεν είναι ανάλογος με τα υλικά αγαθά που κατέχει κανείς.

Ταξιδεύοντας ανά την υφήλιο, ανακάλυψα με ικανοποίηση πως, μολονότι μπορεί να μοιάζουν με είδος προς εξαφάνιση, υπάρχουν σε κάθε σημείο του πλανήτη, μπορείς να τους συναντήσεις στην πόλη σου ή σε απόσταση δέκα χιλιάδων χιλιομέτρων. Είναι αδιάφορο αν μιλάτε την ίδια γλώσσα, δεν έχει σημασία αν οι συνθήκες σας είναι πολύ διαφορετικές,

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

δεν παίζει ρόλο αν διαθέτουν «πολλά» ή «λίγα», αφού όλοι έχουν τον ίδιο κοινό παρονομαστή: «ζουν».

Από τη στιγμή που κατάφερα να τους εντοπίσω, έβαλα σκοπό να μάθω όσο περισσότερα μπορούσα γι' αυτά τα προνομιούχα άτομα ώστε να τους μοιάσω στο μέτρο του δυνατού, και ο μόνος τρόπος για να το πετύχω ήταν να μελετήσω, να αναλύσω και να καταλάβω σε βάθος τους ευτυχισμένους ανθρώπους.

Ποιοι είναι; Ποιο είναι το μυστικό τους; Πώς το πετυχαίνουν; Πώς καταφέρνουν να μην κολλάνε απαισιοδοξία; Τι είναι αυτό που τους κάνει ανθεκτικούς; Γιατί κατορθώνουν να παραμένουν ψύχραιμοι ενώ γύρω τους μαίνονται καταιγίδες; Πώς γίνεται να σε εμψυχώνουν και μόνο που τους ακούς; Πώς απλοποιούν τη ζωή τους; Από πού αντλούν την ενέργειά τους; Γιατί δε διαμαρτύρονται ποτέ; Γιατί είναι σαν να μην έχουν προβλήματα; Πού οφείλεται η ακλόνητη χαρά τους;

Προς μεγάλη μου έκπληξη, ανακάλυψα ότι τα κλειδιά για να γίνω σαν αυτούς είναι προσβάσιμα σε όλους μας, ένας στόχος πολύ πιο εφικτός απ' ό,τι περίμενα. Γι' αυτό και μέσα από τούτη την ιστορία θέλω να μοιραστώ μερικές από τις γνώσεις που απέκτησα μελετώντας τη συγκεκριμένη ξεχωριστή ομάδα που αποτελεί την ελίτ της ανθρωπότητας. Ελπίζω, με τον τρόπο αυτό, να σε βοηθήσω να ανακαλύψεις μόνος σου ότι όλα όσα χρειαζόμαστε για να είμαστε ευτυχισμένοι στην πραγματικότητα τα έχουμε ήδη. Κάτι τόσο φαινομενικά απλό εμένα μου πήρε αρκετά χρόνια για να το καταλάβω... Ίσως τελικά το απλό να μην είναι και τόσο απλό όταν δε σου το διδάσκει κανείς.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

1

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είκοσι πέντε χρόνια μετά...

Είναι εφτά το πρωί, κοντεύω να τελειώσω. Σκαλίζω το μυαλό μου για τις τελευταίες φράσεις που θα κλείσουν σωστά το κείμενο, ενώ τρώω πρωινό γερμένος πάνω σε ένα ξύλινο βαρέλι, σε μια όμορφη ταβέρνα που φαντάζει σαν μεσαιωνικό σκηνικό, με μεγάλους, στρογγυλούς πολυελαίους να κρέμονται από το ταβάνι, κηροπήγια στα τραπέζια, παράθυρα από ξύλο ρουστίκ, πέτρινη πρόσοψη, τζάκι... Τα πάντα βρίσκονται στη σωστή τους θέση, τίποτα δεν είναι αφημένο στην τύχη, όπως συνήθως συμβαίνει σε τέτοιου είδους μέρη, θαρρείς φτιαγμένα για να τα θαυμάζει ο κόσμος, ένα πραγματικό υπαίθριο μουσείο.

Ρουφώ την τελευταία γουλιά του καφέ και, συγκινημένος, βάζω τελεία και παύλα. Τα δάκρυά μου πέφτουν στο χαρτί και το μελάνι απλώνει και διαλύεται σιγά σιγά. Πριν η υγρασία προλάβει να το καταστρέψει εντελώς, κλείνω το σημειωματάριό μου, τον πιστό μου σύντροφο. Μήνες ολόκληρους ήμασταν αχώριστοι. Του αποκάλυψα τα μυστικά μου –ή, μάλλον, τα μυστικά μας–, με άκουσε και μου επέτρεψε να σφραγίσω τις σελίδες του με το αποτύπωμά μου.

Σφίγγω με δύναμη τα κορδόνια στα μποτάκια μου, ισιώ-

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

νω το ελαφρύ σακίδιο στην πλάτη μου και ετοιμάζομαι να φύγω. Είμαι έτοιμος να διασχίσω τον δρόμο που ανοίγεται μπροστά μου, με λαχτάρα για όσα με περιμένουν, αλλά και με θλίψη, απέραντη θλίψη, γιατί θα είναι η τελευταία φορά που θα στέκομαι πλάι σου.

Αφήνω το μονοπάτι και τραβώ προς το μέρος που επέλεξες. Με βήμα αργό και αποφασιστικό, διανύω περί τα τριακόσια μέτρα, ώσπου φτάνω εκεί που όλα αρχίζουν και όλα τελειώνουν. Ατενίζω αυτό που έχω μπροστά μου και τα μάτια μου μιλούν, συγκινούμαι. Είναι ακριβώς όπως μου το είχες περιγράψει, θαρρείς και δεν είναι η πρώτη φορά που αντικρίζω αυτό το θέαμα.

Κοντοζυγώνει η ώρα του αποχαιρετισμού και, μολονότι θα είναι σύντομος, μου είναι δύσκολο που σε αποχωρίζομαι, πονάει που σε αφήνω να φύγεις, που επιτρέπω να εξαφανιστείς.

΄Ενα εφήμερο αντίο και θα απομακρυνθείς από μένα για άλλη μια φορά, αυτή τη φορά για πάντα... Για πάντα; Ποτέ κανείς δε φεύγει για πάντα.

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

2

ΤΟ ΤΕΛΟΣ

Η πόλη διαγραφόταν σκοτεινή και ατάραχη, με τη χαρακτηριστική γαλήνη της αυγής. Πού ήταν το ενοχλητικό πηγαινέλα των αυτοκινήτων, το βουητό του κόσμου ή ο εκκωφαντικός θόρυβος από τις σειρήνες; Τα πάντα γύρω μου απέπνεαν πραότητα, επικρατούσε μόνο ηρεμία.

Για πρώτη φορά ίσως μετά από πολλά χρόνια, βίωνα, παραδόξως, την πιο όμορφη αίσθηση. Το σίγουρο είναι πως, κατά ακατανόητο τρόπο, ένιωθα υπέροχα, δεν ταλανιζόμουν από αμφιβολίες, ήμουν χαλαρός και δεν αισθανόμουν φόβο, κάτι που δυσκολευόμουν να εξηγήσω.

Νόμιζα πως θα ήταν διαφορετικά, το φανταζόμουν κάπως αλλιώς. Υποθέτω πως έτσι είναι πάντα, έχουμε την τάση να φανταζόμαστε τα πράγματα με τρόπο που δε συμβαίνουν στη συνέχεια. Η πραγματικότητα είναι διαφορετική όταν την αντιμετωπίζεις, δεν έχει καμία σχέση με αυτό που έχεις πλάσει στο μυαλό σου, γιατί άλλο πράγμα η πραγματικότητα και άλλο το μυαλό σου. Μακάρι να το γνώριζα από πριν!

Από εδώ, όλα ήταν πιο απλά: *Αυτό που βλέπω είναι απλώς αυτό που είναι, τίποτα περισσότερο.* Δε χρειαζόταν πλέον να ερμηνεύω την πραγματικότητα με τον δικό μου τρόπο: *Το δέντρο στα δεξιά μου είναι απλώς ένα δέντρο, οι πέτρες γύ-*

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

ρω μου είναι απλώς πέτρες, ο ουρανός είναι ο ουρανός, και εγώ είμαι εγώ. Φαινόταν προφανές, ωστόσο, αν το είχα κατανοήσει νωρίτερα, θα είχα αποφύγει πολλά προβλήματα στη ζωή μου.

Τέλος πάντων, γιατί να με ταλανίζουν πλέον τέτοιες σκέψεις; Μια ζωή αυτό έκανα και δε με ωφέλησε σε τίποτα... για να καταλήξω, βέβαια, καθισμένος σε αυτό το γείσο, με τα πόδια να αιωρούνται πάνω από το κενό, λίγο πριν πέσω για τελευταία φορά.

Στη ζωή μου ποτέ τίποτα δεν πήγε καλά. Με το που ξαναπατούσα στα πόδια μου μετά από ένα σκληρό πλήγμα, ένα νέο, καινούργιο χτύπημα με έβγαζε νοκ άουτ και κατέληγα χειρότερα από πριν. Αυτή ήταν η ιστορία της ζωής μου, μια σειρά από αλλεπάλληλες αποτυχίες, η ιστορία ενός ηττημένου. Κάποιες φορές αναρωτιόμουν πώς γινόταν να τα πηγαίνω τόσο χάλια. Πραγματικά, ήθελε προσπάθεια να αφήνεις τόσες ευκαιρίες να γλιστρούν μέσα από τα χέρια σου, να σπέρνεις την καταστροφή στο πέρασμά σου, να έχεις στα χέρια σου τόσα όσα είχα εγώ και να τα πετάς στα σκουπίδια. Ηλιθιότητα και κακοτυχία, αυτό ήταν το κοκτέιλ που με είχε ωθήσει ως εδώ.

Όπως τα συλλογιζόμουν όλα αυτά, άρχισα να νιώθω ένα μυρμήγκιασμα στα πόδια μου που ανέβαινε ως το στήθος μου, κι εκεί γινόταν αγωνιώδης κόμπος που με έσφιγγε, που ταλαντευόταν καταπώς του άρεσε ώσπου μου προκαλούσε αφόρητη ασφυξία, την ίδια που με έπνιγε από χρόνια.

Σε κάθε περίπτωση, το σημαντικό ήταν ότι πολύ σύντομα θα γινόμουν καλά. Κι επειδή δε θα χρειαζόταν πια να ανησυχώ γι' αυτή τη δυσθυμία, την πιστή και αμετάβλητη σύντροφό μου, επιτέλους θα λυτρωνόμουν.

Το παρελθόν μού φάνταζε μακρινό και, ταυτόχρονα, το

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

ένιωθα πολύ κοντά μου. Είχα μια παράξενη αίσθηση: από τη μια, ήταν σαν να είχε περάσει πάρα πολύς καιρός από όλα, λες και είχα ζήσει ογδόντα χρόνια αντί για σαράντα ένα. Ατελείωτα μου είχαν φανεί τα τελευταία χρόνια! Κι όμως, θυμόμουν κάποιες περιόδους σαν να ήταν χθες, όπως για παράδειγμα τα παιδικά μου χρόνια: εκείνη την υπέροχη εποχή που τα φιλιά γιατρεύουν πληγές και το κλάμα εκπληρώνει ευχές, την περίοδο που τα πάντα είναι δυνατά... Πόσο πολύ απείχαν εκείνες οι στιγμές και ως πόσο κοντινές τις αντιλαμβανόμουν εγώ.

Λάτρευα το σχολείο· σε αντίθεση με πολλούς συμμαθητές μου, εγώ το έβρισκα διασκεδαστικό. Όχι επειδή μου άρεσε η μελέτη, απλώς απολάμβανα το σχολικό περιβάλλον: η μητέρα μου που με έπιανε από το χέρι για να με πάει εκεί, οι παιδικοί μου φίλοι, οι χειροτεχνίες, το διάλειμμα, ως και οι καθηγητές μου... όλα άξιζαν τον κόπο. Μια ζωή εστιασμένη στην προσωπική ευχαρίστηση, έτσι θα μπορούσε να οριστεί. Το πιο σημαντικό ήσουν εσύ ο ίδιος, τα υπόλοιπα άτομα υπήρχαν για να ευχαριστούν εσένα. Δεν υπήρχαν έγνοιες, φόβοι, προβλήματα ή ανασφάλειες, και όταν υπήρχαν, είχες τους γονείς σου ή τον δάσκαλο για να τα λύσει. Τι καταπληκτική περίοδος, επικεντρωμένη στο παιχνίδι, στα όνειρα και στον ενθουσιασμό. Η ζωή ήταν μια διαρκής έκπληξη, όλα φάνταζαν καινούργια. Ακόμα και μια απλή εξόρμηση στο πάρκο αποδεικνυόταν συναρπαστική, και τις μέρες που ήταν να πάμε εκδρομή με το σχολείο, ακόμα κι αν ήταν εκεί κοντά, την προηγούμενη δεν έκλεινα μάτι από την ανυπομονησία.

Θυμάμαι ότι σηκωνόμουν το πρωί γεμάτος ενέργεια και δεν έβλεπα την ώρα να ξεκινήσει η καινούργια μέρα. Το πρώτο πράγμα που έκανα ήταν να πάω στο κρεβάτι των γονιών μου, γιατί ξυπνούσα πολύ νωρίς. Χωνόμουν αθόρυβα κάτω

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

από τα σκεπάσματα και έμπαινα ανάμεσά τους. Τώρα ξέρω ότι υποκρινόντουσαν γιατί ήξεραν πολύ καλά ότι είχα ξαπλώσει δίπλα τους, αλλά εμένα μου άρεσε να πιστεύω ότι δεν το καταλάβαιναν και δεν είχα καμία αμφιβολία ότι τα έκανα όλα εκπληκτικά αθόρυβα.

Κατά ανάλογο τρόπο, όταν ξυπνούσαν εκείνοι, αμέσως παρίστανα τον κοιμισμένο, ενώ οι γονείς μου έκαναν πως δεν το καταλάβαιναν: «Έλα, Μάρκος, ξύπνα», «Τον καημένο, ξεράθηκε στον ύπνο», έλεγαν αστειευόμενοι, κι εμένα η όλη κατάσταση μου προκαλούσε τρελό γέλιο.

Πότε ακριβώς χάσαμε αυτή την αθωότητα; Όταν αποφασίσαμε πως τη ζωή πρέπει να την παίρνεις στα σοβαρά;

Στην παιδική ηλικία δε χρειαζόταν να είσαι σωστός, δεν ήταν ανάγκη να προσποιείσαι, τα πράγματα ήταν ακριβώς όπως τα βλέπαμε, κι αν κάποιο άλλο παιδί ήτανε άσχημο ή χοντρό, δεν υπήρχε πρόβλημα αν το λέγαμε· αν δεν ήξερε να παίζει ποδόσφαιρο, το βάζαμε τερματοφύλακα· αν είχε ψείρες, ήταν ψειριάρης... Σκληρόκαρδοι ή ειλικρινείς; Μακάρι εμένα να μου είχαν φερθεί με ειλικρίνεια όταν ενηλικιώθηκα, αντί να μου λένε αυτό που ήθελα να ακούω και να χειροκροτούν τις ηλιθιότητές μου.

Κάποιες φορές μπορεί να πληγώναμε, αλλά, πάνω απ' όλα, ξέραμε να αγαπάμε· φιλιόμασταν διαρκώς· το «σ' αγαπώ» έβγαινε από τα χείλη μας αβίαστα· ξέραμε να συγχωρούμε· ο θυμός διαρκούσε ελάχιστα και, αν κάποιος μας έκανε γκριμάτσα, το κλάμα μας αυτομάτως μεταμορφωνόταν σε κακαριστό γέλιο.

Αυτό που μου άρεσε πιο πολύ ήταν η απουσία μνησικακίας· μόλις μας περνούσε ο θυμός, επανερχόταν η κανονικότητα. Ήταν απίστευτο πώς μπορούσαμε να συγχωρούμε μέσα σε λίγα λεπτά, να ξεχνάμε αμέσως και να ζούμε χωρίς πι-

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

κρίες. Μπορούσα να ανακαλέσω στη μνήμη μου τη δασκάλα μου να με επιπλήττει, ακόμα και να με τιμωρεί, κι εγώ να κλαίω πικρά γι' αυτό. Είκοσι λεπτά αργότερα όμως, την αγκάλιαζα σαν να μην είχε συμβεί τίποτα.

Οι φίλοι ήταν ανιδιοτελείς, δεν υπήρχαν κανόνες στη φιλία. Πηγαίναμε σε ένα πάρκο και αμέσως όλα τα παιδιά που βρισκόμασταν εκεί γινόμασταν φίλοι με τρόπο αυτόματο, χωρίς συστάσεις και τυπικότητες. Μόλις τελείωνε το παιχνίδι, αποχαιρετιόμασταν χωρίς πολλά πολλά, και κάποιες φορές δε λέγαμε καν αντίο γιατί δεν είχε σημασία αν θα ξαναβλεπόμασταν. Το βασικό ήταν ότι εκείνη τη στιγμή είχαμε φανεί χρήσιμοι ο ένας στον άλλο, είχαμε εξυπηρετήσει ο ένας τον άλλο, κι ήταν απλός ο δεσμός που μας ένωνε. Γιατί, όταν είσαι παιδί, οι άλλοι υπάρχουν για να σε βοηθούν και αποτελούν μέρος του σύμπαντός σου· οι άνθρωποι δε μας ανήκουν, απλώς απολαμβάνουμε τη συντροφιά τους.

Το κρύο είχε αρχίσει να δυναμώνει και το λεπτό λινό σακάκι μου δε με προστάτευε ιδιαίτερα από τις ριπές του ανέμου που φιδογύριζαν δαιμονισμένα, παράγοντας ένα σφύριγμα που τάραζε την αιθέρια σιωπή ολόγυρά μου.

΄Εχωσα το χέρι στην τσέπη για να βγάλω ένα μικρό φλασκί, άνοιξα το πώμα και ήπια μια γερή γουλιά ουίσκι. Τον τελευταίο καιρό το αλκοόλ είχε γίνει ο πιο πιστός μου σύντροφος· τουλάχιστον κατάφερνε να απαλύνει τον πόνο μου και να αναπτερώσει κάπως το ηθικό μου. Αν και πλέον ούτε το αλκοόλ μπορούσε να με κάνει να αναθαρρήσω. Μάλλον το σώμα μου το είχε συνηθίσει, ή μπορεί οι στεναχώριες μου να μεγάλωναν όλο και περισσότερο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να τις καταπραΰνει τίποτα.

Είχε έρθει η στιγμή. Πήρα μια βαθιά ανάσα και, μετά από μια παρατεταμένη παύση όπου δεν ανέπνεα καν, άδειασα

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

βίαια τους πνεύμονές μου. Κοίταξα γύρω μου περιεργαζόμενος κάθε γωνιά, δεν ήθελα να μου ξεφύγει η παραμικρή λεπτομέρεια. Ξάφνου, με κυρίευσε νοσταλγία, δεν ήξερα γιατί, αφού αυτό ήταν που επιθυμούσα· εντούτοις, επειδή ήταν η τελευταία μου επαφή με τον κόσμο, η τελευταία εικόνα που θα έπαιρνα μαζί μου, η στιγμή αποκτούσε ξεχωριστό νόημα, μοναδικό, υπέρτατο.

Είχαν μουδιάσει τα πόδια μου, αφού είχα για πολλή ώρα την ίδια στάση. Κοίταξα το ρολόι μου: δύο τα ξημερώματα. Πολύ πιο αργά απ' ό,τι φανταζόμουν. Δεν ήξερα πόση ώρα βρισκόμουν εκεί, ίσως δύο, ίσως και τρεις... δεν είχε και καμιά σημασία.

Το πώς φτάνει κανείς σε μια τέτοια κατάσταση δύσκολα εξηγείται, ούτε καν εγώ δεν μπορούσα να το κατανοήσω, το μόνο που ήξερα ήταν ότι το ήθελα. Δειλός ή θαρραλέος; Για τους άλλους δε γνωρίζω· κατά την προσωπική μου άποψη όμως, αναμφίβολα ήμουν δειλός, και το πιο θλιβερό είναι πως καθόλου δε με απασχολούσε αν έτσι θα έμενα στη μνήμη των ανθρώπων.

Ξαφνικά, μου ήρθε στον νου η εικόνα της μητέρας μου. Ήταν σαν μια λάμψη, την είδα καθισμένη στην πολυθρόνα της να πλέκει με το βελονάκι, όπως συνήθιζε να κάνει κάθε απόγευμα. Ήταν νέα και όμορφη, το πρόσωπό της είχε μια ιδιαίτερη λάμψη, την ένιωθα εκεί μπροστά μου σαν να βρισκόμουν κι εγώ εκεί. Πόσο μου έλειπε!

Ένα δάκρυ κύλησε στο μάγουλό μου, και ο άνεμος το στέγνωσε στη στιγμή. Δεν μπορούσα να σκεφτώ τη μητέρα μου χωρίς να συγκινούμαι, δεδομένου ότι ήταν ο μόνος άνθρωπος που με αγάπησε σε αυτή τη ζωή. Μου έδωσε όλη της την αγάπη με ανιδιοτέλεια, όπως κάνουν οι μητέρες, χωρίς να ζητά τίποτα σε αντάλλαγμα, χωρίς να περιμένει ευγνωμοσύνη.

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Μου ήταν δύσκολο να σκέφτομαι αν η μοίρα μου θα ήταν διαφορετική σε περίπτωση που την είχα στο πλευρό μου· ούτε αξίζει τον κόπο να ζητά κανείς εξηγήσεις, άλλωστε δε θα άλλαζε τίποτα... το παρόν είναι αυτό που είναι, αμετάκλητο.

Οι καταστάσεις που με οδήγησαν ως εδώ δεν είχαν πια νόημα, ήταν τόσο πολλές, δε θα ήξερα από πού να αρχίσω. Ήμουν τόσο εξουθενωμένος που ούτε καν μετάνιωνα για τίποτα, το αποδεχόμουν ως γενική αποτυχία, απλώς ηττήθηκα από τη ζωή, έπαιξα κι έχασα. Το να βασανίζω τώρα τον νου μου με το τι θα μπορούσα να έχω κάνει και δεν έκανα ή γιατί δε στάθηκα ικανός να μάθω θα ήταν εξωφρενικό.

Ακούμπησα τα χέρια πάνω στο τσιμέντο που με στήριζε, λύγισα τα γόνατά μου και, δίνοντας μια δυνατή ώθηση, σηκώθηκα σβέλτα όρθιος. Στην πραγματικότητα, το έκανα εντελώς μηχανικά, χωρίς να συνειδητοποιώ τι ακριβώς έκανα. Ο νους μου, χαμένος στις σκέψεις του, έμοιαζε να μην έχει δώσει καμία εντολή. Θαρρείς και το κορμί είχε αποφασίσει να δράσει από μόνο του, δίχως τη συγκατάθεση του μυαλού μου, στάθηκα όρθιος πάνω στο στενό γείσο, που ίσα ίσα χωρούσε τα πόδια μου. Με το βλέμμα μου καρφωμένο στον ορίζοντα, δεν ήθελα να αντικρίσω τι υπήρχε από κάτω μου. Πήρα μια βαθιά ανάσα, μετά άλλη μία, και μια τρίτη, τελειώνοντας με έναν μακρόσυρτο αναστεναγμό. Έκλεισα τα μάτια και από μέσα μου άρχισα την αντίστροφη μέτρηση: πέντε, τέσσερα, τρία, δύο, ένα...

© Miguel Ángel Montero, 2018/© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2026

Ο Μάρκος βρίσκεται στο χείλος του γκρεμού μεταφορικά και κυριολεκτικά. Έχει χάσει την περιουσία του, ο γάμος του έχει διαλυθεί και δε βλέπει πια κανέναν λόγο να συνεχίσει να ζει. Την τελευταία στιγμή, ένας μυστηριώδης άντρας τον σταματά με μια απλή ερώτηση: «Γιατί φοβάσαι να ζήσεις;»

Αυτή η συνάντηση γίνεται η αρχή ενός απρόσμενου ταξιδιού στο Μονοπάτι του Σαντιάγο, όπου κάθε βήμα μετατρέπεται σε μάθημα ζωής.

«Προσπάθησε να έχεις πάντα ένα κίνητρο, έναν στόχο που πρέπει να πετύχεις. Η απουσία στόχων είναι που μας σκοτώνει όσο είμαστε ακόμη ζωντανοί· αν κρατάς το μυαλό σου απασχολημένο με στόχους και τους κυνηγάς με ενθουσιασμό, θα παραμένεις ζωντανός, ασχέτως αν τους πετυχαίνεις ή όχι, γιατί αυτό που έχει σημασία είναι η διαδικασία: το Μονοπάτι. Να το θυμάσαι πάντα αυτό!»

Μια συγκινητική και αισιόδοξη ιστορία, μέσα από την οποία θα ανακαλύψεις ότι το να ζεις δεν είναι το ίδιο με το απλώς να υπάρχεις.

ΨΥΧΟΓΙΟΣ
Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-6569-2
9 786180 165692
ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 32404